

Helena Mellin

f. 1947 i Stockholm

Senaste utställningar: Konstfrämjandet Göteborg 1989, Galleri Xylon Enskede.
Tidigare ej representerad i FfGKs utgåvor

I 1991 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår: Busshållplatsen
Träsnitt 1989 Eget tryck

Det vore synd att påstå att åsynen av Örnbergs T-banestation i Stockholm ger anledning till entusiastiska utrop. Den liknar i sin tristess många andra förortsmiljöer.

Kommer man med T-banan från stan betyder det i och för sig att man här vid Örnberg kommer ut i det fria, får förnyad kontakt med omvärlden och kan se om det regnar eller om solen skiner, eller om morgon- eller kvällsmörkret härskar, om man hunnit glömma bort det under färden. Å andra sidan markerar Örnberg, att här börjar tunnelskymningen om man är på väg i motsatt riktning. Nu är det säkert inte alls detta som Helena Mellin vill skildra med sin bild, men tankarna kan lätt gå åt det hållet när det gäller ett träsnitt, som på sätt och vis tydligare markerar kontrasten mellan svart och vitt än andra grafiska tekniker och därför inte sällan används för expressiva utspel.

När det gäller Helena Mellins bild handlar det emellertid knappast om indignation eller social tendens. Något som man flitigt använder får så småningom ett innehåll, vanan skapar förtroendet, man känner sig hemma även i omgivningar med negativa kvaliteter, och man upptäcker att man kan acceptera förhållandena till den grad att man ser förändringar, även om de är avsedda som förbättringar, som enbart störande. Här skall finnas kebabgrill, Pressbyråkiosken, Konsum och pizzeria Paradiset och den ensliga hållplatsstolpen för buss 171 med halvtimmestrafik till Midsommarkransen och Bagarmossen.

Det är en ganska autentisk skildring av Örnbergs T-banestation som Helena Mellin ger oss, men meningen är inte att göra en detaljtrogen, exakt avbildning. Istället är det upplevelsen av hur ett häftigt virvlande snöväder förändrar platsen. Det är just det där täta snöfallet som kan uppamma nära nog euforiska känslor, när man ser det genom ett fönster eller får röra sig mitt ute i det. De som kommer med tåget och stiger av här vid Örnberg får snart uppleva det, och även om det är härligt med kringflygande snöflingor kan det för de väntande kännas skönt att bussen äntligen kommer.

Det är en väl återgiven iakttagelse att snöfallet- och fö också regnförefaller mer intensivt vid och i närheten av ljuskällor, som vid gatlyktan och i skenet av bussens strålkastare. I mörkret bakom den tillfälligt uppställda bygghutten i nedre högra hörnet och i andra mer sparsamt belysta partier tycks det glesare mellan flingorna.

Med all säkerhet är det inte någon medveten allusion från Helena Mellins sida, men tåget som kommer ut ur tunneln ger mig direkt association till en klassiker i svensk 1900-talsgrafik, Gustaf Isanders "Expansion", där ett ånglok frustar ut ur en tunnels mörker och i samma ögonblick skickar ett moln av virvlande vit rök i luften.

Ulf G Johnsson